

MEDIABELEID IN DE KINDEROPVANG

BOUWSTENEN VOOR EEN DOORDACHT MEDIABELEID

Kinderen groeien vandaag de dag op in een wereld waarin digitale middelen en online technologieën niet meer weg te denken zijn. Al vanaf jonge leeftijd maken zij kennis met schermen, apps en digitale content. Dat biedt volop kansen, maar ook nieuwe uitdagingen. Wanneer digitale middelen bewust en doordacht worden ingezet, kunnen ze de nieuwsgierigheid prikkelen en de betrokkenheid van kinderen en jongeren vergroten. Tegelijkertijd zijn de mogelijkheden én verleidingen enorm en in de toekomst zal een steeds groter deel van ons leven digitaal en online georganiseerd worden. Des te belangrijker is het dat kinderen leren hier op een gezonde en goede manier mee om te gaan. Voor de kinderopvang roept dit de vraag op: hoe bereiden we kinderen voor op een digitale toekomst, op een manier die hun ontwikkeling optimaal ondersteunt?

Een integraal mediabeleid biedt hierop antwoord. In dit artikel schetsen we de bouwstenen van een gezamenlijk beleid en visie en laten we zien wie betrokken zijn bij de totstandkoming van mediabeleid.

De urgentie: digitale geletterdheid vanaf jonge leeftijd

Digitale vaardigheden zijn niet langer optioneel – ze zijn essentieel. De digitale samenleving vraagt om burgers die kritisch en bewust keuzes kunnen maken. Voor kinderen betekent dit dat zij al vroeg leren navigeren in een wereld vol impulsen en mogelijkheden. De kinderopvang heeft hierin een actieve rol. Tegelijkertijd zorgen maatschappelijke ontwikkelingen rondom mediaopvoeding en nieuw overheidsbeleid in het onderwijs ervoor dat digitale geletterdheid steeds meer verankerd raakt in de opvoeding en het leerproces van kinderen. Daarom is het belangrijk dat zij al op jonge leeftijd worden begeleid in hun digitale ontwikkeling.

Digitale geletterdheid betekent:

- Zelfstandig, kritisch en bewust leren omgaan met digitale media
- Toegang tot digitale middelen voor ieder kind
- Digitaal burgerschap ontwikkelen

Bouwstenen voor mediabeleid

Een effectief mediabeleid begint met het formuleren van een gezamenlijke visie. Deze visie hoeft niet volledig uitgewerkt te zijn bij de start, maar wel gedragen en doordacht. Start met de waaromvraag:

- Waarom willen wij digitale middelen inzetten?
- Welke meerwaarde zien wij voor de ontwikkeling van kinderen?
- Wat hebben kinderen, ouders én medewerkers nodig?

Rollen en verantwoordelijkheden

Voor een succesvol mediabeleid in een organisatie is de samenwerking tussen verschillende rollen van belang. Met een goede mix van betrokken personen komen vraagstukken op alle niveaus van de organisatie aan bod en wordt dit een breed gedragen beleid.

Beleidsmakers:

- Ontwikkelen en implementeren van visie en beleid.
- Verhouden tot maatschappelijke vragen en dilemma's (zoals schermvrij opvoeden).
- Vaststellen van richtlijnen en inhoud voor het gebruik van digitale middelen.
- Zorgen voor communicatie en draagvlak binnen de organisatie.
- Investeren in scholing en begeleiding van medewerkers.

ICT-afdeling:

- Selecteren van veilige apps en apparaten (AVG-proof, kindveilig, leeftijdclassificaties).
- Borgen van technische infrastructuur.
- Leveren van gebruikersondersteuning.

Pedagogisch professionals en pedagogisch coaches:

- Vertalen van beleid naar de dagelijkse praktijk.
- Doelgericht inzetten van digitale middelen voor kindontwikkeling.
- Ontwikkelen van eigen digitale vaardigheden.
- Begeleiden van kinderen in bewust mediagebruik.
- Betrekken van ouders bij het hoe en waarom van het digitale aanbod.

Kinderen:

- Op een speelse manier de digitale wereld verkennen, binnen heldere kaders.
- Leren door te doen, samen met anderen.
- Media creatief en actief gebruiken.
- Gezamenlijk afspraken maken met elkaar en de begeleiders.

Ouders:

- Inzicht en uitleg krijgen over mediagebruik binnen de opvang.
- Antwoorden en pedagogische tips zoeken over mediaopvoeding.
- Vragen en verschillen in opvattingen kunnen delen met de opvang – communicatie en dialoog zijn belangrijk.

Leeftijdsspecifieke richtlijnen

Gezond en veilig mediagebruik zijn belangrijke aandachtspunten. Richtlijnen vanuit landelijke organisaties en wereldgezondheidsorganisaties geven per leeftijdscategorie adviezen voor kinderen. We maakten een samenvatting van de belangrijkste adviezen om te delen met collega's en ouders. Op de websites van Het Nederlands Jeugdinstituut (www.nji.nl) en Bureau Jeugd & Media (www.bureaujeugdenmedia.nl) is meer informatie te vinden over mediaopvoeding en mediawijsheid.

Baby's

Het gebruik van digitale middelen bij jonge kinderen, met name baby's, levert nauwelijks ontwikkelingswinst op. In plaats daarvan is het veel waardevoller om de focus te leggen op spelen en ervaren in de echte wereld, met tastbare, echte materialen.

Peuters

Bij peuters staat de echte wereld centraal: ze leren door te ontdekken, te bewegen en hun zintuigen te gebruiken. Digitale middelen kunnen soms ondersteunend zijn, maar alleen als ze doelgericht worden ingezet samen met een volwassene, bijvoorbeeld om een activiteit te introduceren of om geluiden toe te voegen aan een verhaal.

BSO-kinderen

Voor oudere kinderen kunnen digitale activiteiten een waardevolle aanvulling zijn op een breed en gevarieerd aanbod van ervaringen. De balans tussen online en offline activiteiten is hierbij belangrijk. Daarnaast kun je met deze doelgroep goed in gesprek gaan over mediawijs gedrag, zoals veilig internetgebruik en het kritisch en bewust omgaan met informatie.

Aanbod in balans

In al het aanbod voor kinderen is balans belangrijk. Balans tussen slaap, rust, sport, spel, creatieve activiteiten en sociale contacten. Met en zonder scherm. Binnen en buiten. Samen en alleen. Media als ontspanning en voor educatie. Of je nu kiest voor de digitale of de echte wereld, het is altijd belangrijk om te zorgen voor balans door bewust verschillende activiteiten aan te bieden.

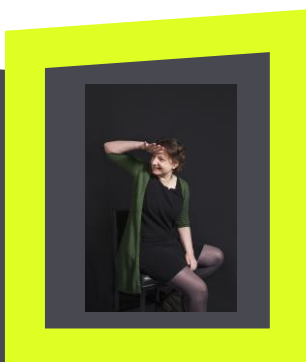
Tot slot: samen leren in de digitale wereld

Een goed mediabeleid is geen eindpunt, maar een groeimodel. Binnen de ontwikkelingen in de samenleving en het beleid van de overheid. Het vraagt om voortdurende afstemming tussen visie,

praktijk en behoefte. Samen met kinderen, ouders en medewerkers bouw je aan een omgeving waarin media bewust, actief, in balans en met plezier worden ingezet.

Meer weten?

Meer weten over het vertalen van mediabeleid naar de praktijk? In oktober verschijnt ons volgende artikel over de training 'Wegwijs in de digitale wereld van kinderen' en delen we ervaringen van de werkvloer.

Brigitte Moulaert

Adviseur

06 – 31 91 59 57

b.moulaert@edux.nl